

Leidende principes Circulair Losser

Inhoud

Inleiding	3
1. Inkopen	5
2. Gebiedsontwikkeling	5
3. Openbare ruimte	5
4. Bedrijven en organisaties	5
5. Inwoners en huishoudens	5
Kosten concept uitvoeringsprogramma	6

Inleiding

In maart 2024 is het 'Beleidsdocument Circulair Losser' vastgesteld. Hiermee committeert Losser zich aan nationale en Twentse circulaire doelstellingen. Daarnaast draagt het beleidsdocument bij aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. De gemeente Losser staat nu voor de uitdaging om een circulaire economie te bevorderen, wat zowel lokaal als wereldwijd effect heeft. Een circulaire economie draagt namelijk bij aan verschillende SDG's. Waaronder SDG 8 (Eerlijk werk en economische groei), SDG 9 (Industrie, innovatie en infrastructuur) en SDG 12 (Verantwoorde consumptie en productie).

De circulaire economie creëert nieuwe banen in sectoren zoals recycling en reparatie, en bevordert duurzame economische groei door efficiënter gebruik van hulpbronnen. In repaircafe's worden bijvoorbeeld kapotte elektronische apparaten omgezet in waardevolle nieuwe producten.

Circulaire economie stimuleert industriële innovatie door producten te ontwerpen die eenvoudiger te hergebruiken zijn en bevordert duurzame infrastructuur. Bij Johma in Losser worden bijvoorbeeld verpakkingsmaterialen doorontwikkeld zodat deze minder plastic bevatten, en brengen ze materiaal verlies omlaag.

Door de nadruk te leggen op het verminderen van afval en het bevorderen van hergebruik, helpt de circulaire economie bij het realiseren van duurzame consumptie- en productiepatronen. Een voorbeeld daarvan is dat kringlopen tweedehands spullen aanbieden, maar ook winkels die kleding verhuren in plaats van verkopen.

Leeswijzer

In dit document wordt beschreven welke leidende principes de gemeente Losser hanteert als basis voor de uitvoeringsprojecten die bijdragen aan de doelen van het beleidsdocument Circulair Losser. De projecten zijn verder uitgewerkt in het concept uitvoeringsprogramma 2024-2030.

R-ladder als leidraad

Het model dat gemeente Losser hanteert bij de leidende principes is de R-ladder. Hoe hoger op de ladder, hoe meer circulair en dus hoe duurzamer. In figuur 1 is weergegeven hoe de gemeente Losser de 10 R'en vertaalt en al toepast. Dit model dient als richtlijn voor de leidende principes, waarbij de 'vertaling naar Losser' is in te vullen in de 'R-en' van de leidende principes.

Figuur 1: Losserse R-ladder

	R vanuit de R-ladder	Vertaling naar Losser	Voorbeeld in Losser
Product slimmer gebruiken en maken	10. Refuse (weigeren)	We minimaliseren (materiaalgebruik) door bewust te kijken naar wat we wel, maar vooral ook niet (hoeven te) doen. We ontwerpen voor minimaal grondstof- en energiegebruik in de aanleg en gebruiksfase.	Wanneer een riool is afgeschreven maar de staat ervan nog prima is, vervangen we het riool niet tot dit nodig is.
	9. Reduce (verminderen)	We verminderen ons materiaalverbruik. Het materiaal dat we gebruiken is idealiter biobased/hernieuwbaar. Indien dit niet mogelijk of zinvol is, zorgen we ervoor dat we een duidelijk overzicht hebben van fossiele grondstoffen die gebruikt worden, zodat we deze optimaal kunnen benutten en in de toekomst de behoefte aan nieuw materiaal minimaliseren doordat hergebruik beter mogelijk is.	We kiezen ervoor om een straat eenrichting te maken. Hierdoor neemt het aantal benodigde gebakken klinkers af.
	8. Rethink (gebruik intensiveren)	We kijken bij de toepassing van materialen en producten in de openbare ruimte naar hoe deze op meerdere manieren ingezet kunnen worden (multifunctioneel ontwerp). Daarnaast kiezen we voor duurzame en robuuste materialen die lang meegaan, en ontwerpen die gemakkelijk aangepast kunnen worden aan veranderende behoeften zonder grote sloop- en bouwwerkzaamheden.	Een bloembakrand kan tegelijk functioneren als bankje om op uit te rusten.
Levensduur verlengen van producten en onderdelen	7. Re-use (hergebruiken)	We integreren veel hergebruik bij materialen en producten. Waar kan gebruiken we bestaande materialen in ons opnieuw binnen onze eigen gemeente of de regio. Daarnaast zetten we in op hergebruik van water, een grondstof die snel schaarser gaat worden.	Met behulp van Duspot wisselt de gemeente regelmatig tweedehands producten en materialen uit met andere gemeenten, zoals stenen en straatmeubilair, voor gebruik in de openbare ruimte.
	6. Repair (repareren)	We zetten in op repareren voordat we materialen en producten vervangen. Waar dit niet mogelijk is kiezen we waar kan voor tweede hands/secundaire grondstoffen/gerecycled product, of producten van hernieuwbaar/biobased materiaal.	In Losser zijn repaircafé's die inwoners helpen om door reparatie langer gebruik te maken van producten.
	5. Refurbish (opknappen)	Waar mogelijk renoveren we bestaande structuren om hun levensduur te verlengen. Het materiaal dat gebruikt wordt voor de renovatie is bij voorkeur secundair of biobased.	De oude(re) bankjes in de gemeente Losser zijn opgeknapt en teruggeplaatst. De Kolkersbrug is niet vervangen maar verstevigd. Zo gaat deze nog een tijd langer mee.
	4. Remanufacture (nieuw product van secundaire materialen)	We maken bij voorkeur gebruik van opgeknapte of gerecyclede materialen bij het creëren van iets nieuws.	Het Repair Café combineert onderdelen van meerdere, niet meer te repareren elektronische apparaten om een enkel werkend apparaat te maken.
	3. Repurpose (hergebruiken voor ander doel)	Bij projecten kijken we actief naar hoe overgebleven grondstoffen en materialen ingezet kunnen worden voor een andere functie.	In de Lutte is een muur gemaakt van vrijgekomen betonklinkers.
Nuttig toepassen van materialen	2. Recycle (verwerken van materialen om nieuwe producten te maken)	Bij deze strategie zetten we in op het verzamelen van grondstoffen en materialen na het einde van de levensduur. Deze grondstoffen worden vervolgens omgezet in nieuwe grondstoffen en producten. Het doel van recycling is om de hoeveelheid afval die naar stortplaatsen gaat te verminderen.	Oud betonpuin wordt vermalen tot granulaat en gebruikt als aggregaat in nieuw beton.
	1. Recover (energieterugwinning uit materialen)	Grondstoffen worden verbrand, waardoor warmte vrijkomt. Deze warmte kan gebruik worden om de gebouwde omgeving mee te verwarmen of energie op te wekken.	Twence verbrand bijvoorbeeld restafval.

1. Inkopen

Leidend principe:

- Gemeente Losser volgt de principes van Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) en geeft circulariteit daarin een prominente rol. Hierbij is het streven om bij inkooptrajecten zo hoog mogelijk in te zetten op de R-ladder.

2. Gebiedsontwikkeling

Leidend principe:

- De gemeente Losser neemt een regisserende rol zodat circulariteit mee genomen wordt in gebiedsontwikkeling. Hierbij zetten we met name in op Refuse (weigeren), Reduce (verminderen), Rethink (gebruik intensiveren) en Re-use (hergebruiken). Bij processen of procedures waar de gemeente in formele zin geen invloed heeft stimuleren we partners om mee te doen.

3. Openbare ruimte

Leidend principe:

- De gemeente Losser neemt een regisserende rol zodat circulariteit mee genomen wordt in projecten in de openbare ruimte. Hierbij zetten we met name in op Reduce (verminderen), Re-use (hergebruiken), Repair (repareren) en Refurbish (opknappen).

4. Bedrijven en organisaties

Leidend principe:

- De gemeente Losser neemt een faciliterende en stimulerende rol om ondernemers en organisaties te inspireren en ondersteunen bij de circulaire transitie. De focus hierbij ligt op Rethink (gebruik intensiveren), Refurbish (opknappen), Repair (repareren) en Reduce (verminderen).

5. Inwoners en huishoudens

Leidend principe:

- De gemeente Losser neemt een stimulerende en regisserende rol om inwoners te ondersteunen bij de circulaire transitie en zo het aandeel restafval te verminderen. De focus ligt hierbij op Refuse (weigeren), Re-use (hergebruik), Repair (repareren) en Recycle (verwerken van materialen om nieuwe producten te maken)*.

*In regio Twente is Twence aangewezen om uitvoering te geven aan de laatste R op de R-ladder: Recover (energieterugwinning uit materialen). Deze strategie is noodzakelijk voor materialen die niet meer hoger op de R-ladder ingezet kunnen worden. Losser probeert de inzet van deze strategie te minimaliseren, waardoor de focus op R-strategieën hoger op de ladder ligt.

Kosten concept uitvoeringsprogramma

Als u de leidende principes zoals weergegeven in dit document vaststelt betekend dit dat het concept uitvoeringsprogramma wordt vastgesteld als het definitieve uitvoeringsprogramma. De geschatte kosten bedragen in dit geval in totaal 209.000 euro tot 2030.

De kanttekening die hierbij te maken is, is dat als de leidende principes veranderen, de concept uitvoeringsprogramma en dus uitvoeringskosten ook wijzigen.

De benodigde fte's voor de uitvoering is gemiddeld ongeveer 1 fte per jaar (ca. 88.000 euro per jaar). De coördinatie van het programma zal liggen bij team duurzaamheid. De kosten voor het uitvoeringsprogramma worden gedekt vanuit het bestaande duurzaamheidsbudget.